

Scoutingregio Zuid-Oost Nederland heeft met het vrijwilligersteam “Scouting Heumensoord” in 2015/2016 een half jaar en in 2021/2022 drie maanden activiteiten georganiseerd in AZC Heumensoord voor vluchtelingenkinderen.

Onderstaande aandachtspunten zijn opgesteld door Wouter Dubbeldam, lid van team Scouting Heumensoord. Met deze aandachtspunten kun je als groep en/of regio aan de slag wanneer je in jouw omgeving activiteiten wilt organiseren voor vluchtelingen, of vluchtelingen wilt laten deelnemen aan de reguliere opkomst.

Let wel, elke vluchtelingenopvang en elke organisatie stelt weer andere voorwaarden en eisen aan personen die een opvang betreden. Het is daarom belangrijk om vooraf met stakeholders in jouw omgeving in gesprek te gaan en te bekijken wat je voor elkaar kunt betekenen. Onderstaande aandachtspunten kunnen je daarbij helpen.

Organisatie

- Onderzoek met wie je moet en wilt samenwerken. Werk je met een bewoners van een AZC, dan heb je te maken met COA. Misschien moet je overleggen met gemeente of Vluchtelingenwerk omdat zij de locatie beheren waar je doelgroep verblijft.
- Maak een plan en start niet in alle goedheid en spontaniteit onvoorbereid met activiteiten.
- Activiteiten zullen binnen een groep of een regio plaatsvinden. Het is een goed idee om als activiteit verantwoording af te leggen aan groepsraad/bestuur of regioraad/bestuur. Daarmee creëer je draagvlak, toegang tot de organisatie, financiën en dergelijke.
- Formeer een team. Een aantal mensen zal het initiatief hebben genomen, daar omheen zal een aantal mensen organiseren en weer een grotere groep zal uitvoeren. Het is niet anders dan bij andere grote activiteiten. Denk aan de rollen voorzitter, secretaris, penningmeester en communicatie naar Sociale media, Gemeente, COA, Vluchtelingenwerk, krant.
- Geef je team een naam en registreer het in Scouts Online. Tijdelijke vrijwilligers kunnen zich via Scouts Online opgeven en informatie kan via Scouts Online worden verstuurd.
- Draag naar buiten toe uit dat je dit als groep of -regio doet. Je doet dit niet om nieuwe leden te werven, maar je mag zeker de publiciteit zoeken om te laten zien waar je als Scouting voor staat. Je kunt hiervoor ook hulp inschakelen via Landelijk team Communicatie via communicatie@scouting.nl.
- Neem contact op met de vertrouwenspersoon van groep of regio, ten behoeve van opvang van de eigen vrijwilligers. Vrijwilligers kunnen geconfronteerd worden met onverwachte situaties of eigen ervaringen. Dan is het goed te weten wie kan helpen.
- Voor de activiteiten zul je misschien materialen aanschaffen of kosten maken. Ga hiermee om zoals je dat ook met een andere activiteit zou doen. Dus met een penningmeester en een eindrekening. Bedenk hoe je inkomsten kunt realiseren, bijvoorbeeld met [crowdfunding](#) of gemeentelijke subsidie.
- Leg vast wat je doet en hebt gedaan. Besef ook dat je iets bijzonders doet waar later op teruggekeken zal worden. Door iedere week een verslagje te maken krijg je inzicht wat je hebt gedaan, wat er goed en verkeerd ging.

Duur van de activiteiten

- De activiteiten komen bovenop wat vrijwilligers in de groep en/of regio al doen. Maak dus een reëel programma dat je waar kunt maken. Eén opkomst per week is al een heleboel!
- Wanneer het nieuwtje er af is, kost het meer discipline om door te gaan. Wees daarop voorbereid.
- Denk goed na wat je met Pasen, schoolvakantie, kerst, nieuwjaar doet. Het is voor vrijwilligers een onderbreking van een druk leven of een familiedag, maar wanneer je de opkomst niet door laten gaan, is het voor hun mogelijk een extra dag sleur in de opvang. Stem dit goed af met de locatie.
- Wees voorbereid op langdurige inzet. Let op vrijwilligers die er iedere week zijn, wissel elkaar goed af.
- Er is natuurlijk niets mis met een éénmalige grote activiteit op een AZC mocht dat zo uitkomen. Spreek met de locatie af of een activiteit eenmalig of wekelijks is.
- Let op elkaar. Je kunt een ander alleen goed helpen als je zelf oké bent.

Uitvoering

- Bedenk dat de kinderen elkaar niet kennen, jou niet kennen, Nederland niet kennen, Scouting niet kennen, geen Nederlands spreken, uit een oorlogsgebied komen, noem maar op. Leg de nadruk op "We gaan het gezellig maken".
- Maak een programma voor iedere activiteit, suggesties kun je uit het online artikel van Scoutingregio Zuid-Oost Nederland halen.
- Zorg voor een duidelijk begin en eind van de activiteit.
- Spreek af welke kleding jullie dragen, bv Scoutfit met das of groepstrui met das.
- Met de deelnemers in een kring staan en elkaar een hand geven geeft verbondenheid en de yell "1-2-3 Scouting" werkte goed in AZC Heumensoord.
- Wees flexibel in het maken van vastomlijnde plannen. Volg de kinderen in plaats dat zij jou moeten volgen.
- Houd het plan eenvoudig. Ieder onderdeel van het plan is zo simpel mogelijk uit te leggen. In één of twee zinnen zouden de meeste deelnemers je activiteiten moeten kunnen begrijpen, anders is de kans groot dat het te moeilijk is.
- Denk goed na wat je doet met materialen. Iets uitdelen kan onverstandig zijn omdat dat ongelijkheid kan creëren ten opzichte van kinderen die er toevallig even niet zijn. Spreek dit af met de locatie. Een resultaat van knutselen, tekenen, plakken kunnen de kinderen natuurlijk houden.
- Let op je eigen spullen. Het is geen onwil, de vluchtelingen staan in overlevingsmodus en dan kan het gebeuren dat zij 'pakken wat ze pakken kunnen'.
- Denk goed na over eten en drinken en overleg met de locatie wat wel of niet verstandig is.
- En vooral: vertrouw op je ervaring als Scoutingvrijwilliger, je weet hoe het moet. "Laten we maar doen alsof ze normaal zijn, dan komt het wel goed".

Veiligheid

- Respecteer de regels en afspraken van de locatie waar je activiteiten organiseert. Sommige locaties zijn beveiligd en/of je moet jezelf identificeren.
- Alle vrijwilligers moeten bekend ingeschreven staan in Scouts Online, een VOG hebben en de gedragscode onderschrijven. Natuurlijk mogen ook vrienden/buren meehelpen en hier geldt net als bij andere activiteiten: let op wie je toelaat.
- Overleg in welke ruimtes je wel en geen toegang hebt.

- Wees uitermate terughoudend met de privacy van deelnemers en het maken van foto's en publicatie daarvan.
- Concentreer je op het doel, dat is het organiseren van activiteiten. Scouts zijn geen hulpverleners, vraag niet naar achtergronden en diep persoonlijke situaties niet uit. Begin geen discussie over de situatie in het land van herkomst of politiek. We zijn daarin geen expert en de activiteiten zijn er juist voor de afleiding.
- Spreek met de locatie af hoe om te gaan met calamiteiten. Een huilend kind (je hebt geen idee waarom het huilt vanwege de taalbarrière), ongeval, ruzie. Wees terughoudend zelf te veel in te grijpen, gebruik de organisatie om je heen en zorg dat je de aanwezige hulpverleners kent.
- Sluit na afloop van de opkomst de activiteit met de vrijwilligers af. Terugkijken met elkaar en uitwisselen welke emoties er zijn geweest. Voor veel vrijwilligers is helpen, vooral de eerste keer, een spannend moment. Neem wanneer nodig contact op met de vertrouwenspersoon.

Waardering

- De activiteiten komen bovenop het gebruikelijke programma van vrijwilligers bij de eigen groep of regio, dat verdient extra waardering.
- De eerste waardering komt uit de activiteit zelf; alle vrijwilligers in Heumensoord gaven aan dat het een geweldige voldoening geeft om iets voor de vluchtelingen te kunnen doen.
- Geef de vrijwilligers een tastbare waardering, bijvoorbeeld een badge.
- Organiseer een gezellige bijeenkomst voor de vrijwilligers na X periode of als afsluiting.